

Bátaí Tibor

PLATÓN KAPUALJA

Budapest, 2013

LETT VOLNA ESÉLY

Még szoknom kell

Ki is lett volna képes a helyemben,
folyamatosan adásra kapcsolva
észlelni: jelei foghatatlanok.
Idő kellett hozzá, hogy belássam, már
régén vételre kellett volna állni.
Az igazi meglepetés ekkor ért.
A jelfolyam félreérthetetlenül
téged közvetített, csakhogyl belülről.
Még szoknom kell folytonos jelenléted.

Járkál némán egy éji kertben

Csillagfény olvad, só a sebben. Magára
hagyatva a kemény, botrányhős, nagyhangú
legény. Lakolni kész, megérdemelten.

A bizonyosság ha nem enyém, ellenállni
is értelmetlen; nézem csak kényszeredetten,
amint sorsom megindul felém.

Trágár örök kezére adva, hóhérolt
szárnyai helyén csonkokat cipel a szegény,
elbukott angyal, fejleajtva.

Címerként zászlaimra varrva imádkozik,
hogy elnézzétek: hasonlítani remélek
érvényesnek szánt önmagamra.

Egy vereség állomásai

1.

Minek tovább, ha nincs miért?
Ajkam fölrepedt és csorba
a bögre — elgondolom,
a hangya mint örül, ha
az asztalról morzsa hull
a földre.

Kérgét eldobja, vedlik
a platán. Hozzám jobban oda-
nőtt a kéreg: a páncéling,
az önként felöltött, úgy
szorít, hogy levetni
már félek.

2.

Azt képzelem, pók vagyok,
hálómbe fogok fényes
bogarat, de földönfutó
bogárként végül is
menekülök, s a háló
rám akad.

Nem fut a mozdony, nem vet
parazsat, nem fog lángot
a kalász, csillag sem
világlík az égen; ne
keress ott, ahol tudhatod,
nem találsz.

3.

Árad a sötét, ellep. Egy
szál sugárban silbakol
a fény. Bátorítaná magát,
hiába, hűlt helye marad csak
őrhelyén.

Sűrűsödik az éjszaka,
gomolyló párává
összeáll. Észrevétlenül
bekerít, de még nem támad:
jelre vár.

4.

Fűszálak szuronyán menetel
a csönd, tudom, hiába
várom a zenét. Szelíden,
némán gyászol a tücsök,
és elföldeli törött
hangszerét.

Már megértem: ez a rend,
nem rémülök, húr hogyha
pattan. Érzem, ahogyan
gyengülök, sebemből
szivárog, elfolyik
a dallam.

5.

Fejszémnek csak a nyele
veszett, akad még vad és
tág vadászmező. Mégis,
vesztett harc ez is,
vesztett és késhegy-
re menő.

Bosszút érte! — tétován
pördült (ó szemérem!),
s lehullt a levél. Halott.
Virágok élén most feni
kését a gyilkos, aki
én vagyok.

Lett volna esély

Bölcs asszonyok megértő türelmével
kezel első találkozásunk óta.
Szemrehányásokkal soha nem illet.
Igaz, tulajdonképpen nincs is nehéz

dolga velem. Kezdetől érezheti:
hatalma korlátlan fölöttem. Vele
élek, vele hálok, és ha rajtam áll
majd, ott lesz ő is, mikor le kell fogni

szemem. Persze, a mi viszonyunk sem
mentes a hullámtól. Még az is
előfordul: átsuntyogok előle
a másik oldalra, ha alkalmatlan

időben jön szembe az utcán. Bízunk
egymásban így is — tudjuk: a hűtlenség
gyanúja irreleváns és méltatlan
lenne egy ilyen kapcsolathoz. Az sem

zavarja, hogy noha összekötöttük
sorsunk, a magamé az enyém maradt.
Ha módomban állna ennyi év után,
éppen ezen változtatnék. Feltétel

nélkül adtam át magam, de sohasem
teljesen. *Hozzá* bútoroztam csupán,
pedig lett volna esély az elején
(elpackáztam!): életem *benne* éljem.

A versben.

Gyémántnál keményebb, leheletnél lágyabb

Próbálkozásaidnak ellenáll. Még
felületét sem tudod megkarcolni
kérdéseiddel. Nincs algoritmus,
az érvelése nem modellezhető.
Részleteiben szublimálhatatlan,
csak egészben lehet tied s egészen — ha
fenntartások nélkül átadod magad.
Mestermű, amely téged teremtet újra.
Semmit sem kell tenned. Csupán lélegezz.

lesütött szemmel

ennyi évvel a hátam mögött nem volt nagy durranás felismerni a csaknem nyilvánvalót. megrészegültem tőle mégis — annyira, hogy képtelen voltam ellenállni a késztetésnek. rögvest meg kellett osztanom: előre való számomra a szövegnél fedezete, ami kicsiholja belőlem, amit kicsihol. van hát okom pirulni most hogy apályban vagyok (legalább is így érzem) vagy csak fázom a vajúdástól, és íme, máris ez a legfontosabb gondom. lesütött szemmel nekilátok, addig sem kell bajlódnom szégyenemmel.

Azonosítás

Érvényedbe került, hogy végül rátalálj.
Addig kerested, míg az ellenállásnál
már csak te lettél könnyebb. Egy pillehálón
fönnakadnál, nem hogy kusza szövevényen.

Miféle durva *renonsz* az: megkerülve
a valót, rejtezkedésbe menekülni?
Legalább tudtad volna, mit kapsz cserébe
az alkuban, de ingyen adtad el magad.

Épp arra az üveggyöngyre ácsingóztál,
amely kezdettől nálad volt, és hiába
mondtál le mindenről érte — elgurult lám
az is, s a fény pótlékát sem érzékeled.

Csak szemed világáért nyerheted vissza
látásodat, csak féltve őrzött maradék
énedért lényednek teljességét. *Lásd,*
légy azzá, mert te vagy az. Ott állsz a fényben.

Félbehagyott játszmák

Kihasználatlanul maradt esélyek
ösztökélnének megint: vidd dűlőre
végre – legalább fejben – oktalanul
idő előtt félbehagyott játszmáid.

Jó, ha empátiával kezeled, ám
ügyelj rá, ne befolyásolj mentális
történeteket. Nincs igazolható
ok önhatalmúlag döntenie róluk.

Tudhatod, a mandátum is hiányzik,
hogy felülbíráld, milyen útra terel
lezáratlanságuk. Beléd épülnek
és megfordítva, belőlük is épülsz.

Javadra fordítható az egész, ha
rossz beidegződéseket blokkolva
szabad folyást engedsz nekik. Ne lepődj
meg, amikor verssé akarnak válni.

Creatio continua

Fedésben volt. Az ego árnya nem engedte látni a végrehajtás totális szabadságát. Kis híján beleroppant a bántó kényszerekbe

(belegondolva, ma sem érti, miként tudott lakni készen kapott korlátai között).

Tizenkilencre (meg)hívott alsó volt az első villanás. Beleborzong, ha felidézi, mit érzett rádöbbenve, hogy ki az osztó

(persze, azóta sincs folytonos nyelésben, mégsem nyúlt többé cinkelt lapokhoz).

Akkor megértette, hogy nem volt, és sohasem lesz kulcsrakész. Feltárult előtte a folyamatos teremtés titka.

Sacrum

Vedd birtokba, ami a tied.
Meg fogsz lepődni, amikor utoléred,
akit bensődben kergetsz.
Különböztetni annyi, mint teremteni,
határolni vég nélkül a végtelenben.
Kívül maradni a határokon,
nem rondítani bele az alkotott formákba:
noha általad, ám csakis nélküled lehetnek
csorbítatlan darabjai az egésznek.
Akár szabályként is leírhatod,
ha van hozzá elegendő bátorságod.
(Ha nincs, akkor megpróbálsz
egyszerűen csak írni róla,
mert szeretnéd valamiképpen megnevezni,
anélkül, hogy hiába vennéd.)

Tetten érve

Tarts egyensúlyt a penge élén,
másként esélytelen leszel.
Részes vagy benne, panaszod blöff.
Aki belegányolt,
nem hivatkozhat többé jótállásra.
Pontosan tudod,
önmagadon ejtesz csorbát,
ám még sincs merszed kimaradni a sorból.
Hiába igaz, hogy másként nem lehet,
kifogásnak is harmatos,
mentségnek pedig egyenesen csapda,
amelyből sosem fogsz kikeveredni.
A helyesen dekódolt *áteredő*
valóságába helyezkedve juthatsz mértékhez,
hogy kizárj mértéken túli pólusokat:
a tetten értség abszurd tagadását
és a tévképzetet, hogy kiküszöbölhető
nembéliséged immanens fogyatéka.
Nincs értelmes lázadás,
amikor épp a mindenség próbálkozik puccsal.
„Reddite ergo, quae sunt...” —
maradj a penge élén!

álarcaid

magára árvul magadra ébredésed
lóg a széken átizzadt ujjasod
életre dörgölöd fénytelen szemeid
bekötöd kardod fölsebzett markolatját
csillagokkal varrod ki palástod
horpadt koronádat egyengeted térdeden

magára árvult szemed mögé bújva
felöltöd végre öntudatod ujjasát
(gombjai rubinló sebek)
kifényesítéd szíved s koronádat
hónod alá kapod a vérted
görbe kardodat egyengeted térdeden

belebújsz sebekkel kivarrott ujjasodba
magára árvult szempár figyel a tükörből
míg föl húzod a nárcizmus glaszékesztyűit
hanyagul fejedbe csapod koronádat
kiegyenesítéd a szívedbe görbült kardot
és fölébresztéd megszokott álarcaid

Szivárványt vetít

Főszabály: a pillanat teljessége.
A psziché prizmáján *most* átlépő fény
spektruma. Az árnyalatok. Nem gondol

rájuk, amikor újraéli: a régi
történetek már nem foglalkoztatják.
Érzetekre figyel. Változó szögből,

más-más fénytöréssel. Egyedül magát
írja felül. Szivárványt vetít. Néha
azt is elhiszi, megállhat alatta.

VOLT, VAN

Leformázva

Nem tudhattam, ezt nem tudhattam.
Számban hűlnek a szavak,
mondhatná őket más is. Akárki.
Megfosztva gesztusaimtól,
jól ismert, begombolt pózaimtól,
hogyan titkolhatnám tovább:
cipőmről leporlott a sár,
mert nem jelöltek meg az utak,
amelyeken hiába próbáltam lábnyomot hagyni.
Nem tudtam, nem tudhattam, hogy
fagytól óvott gyökereim alig mélyedtek talajba —
utánam még a vízözön sem.
Nem hittem:
százszor ellenőrzött térkép jelzéseit követve
még mindig eltévedhetek.
Nem tudhattam, hogy érintetlenné tesz érintésed.
Újra kell alkotnom magam.
Még nem tudom, milyen leszek.

Téma

Túl korán próbált meg dadogni róla,
pedig alig volt miről.
Az épp csak beindult láncreakciót
gyorsítani próbáló maszkulin ösztön
hogyan is törődhetett volna a hangoltsággal?
Magabízásában számíthatott-e
szenvtelen elutasításra?
Aztán persze sorra elmulasztotta zavarában
a legalkalmasabb pillanatokot, hogy
újra szólni merjen.
Elhitte: erről nincs mit beszélni.
Már tudja, van.
Ha késő is direktben szóba hozni,
másról társalogva mindig téma lesz ez is.

Válasz köz

ben testembe zárva rám pályázik, közvetlensége feszélyez, lépten-nyomon provokál, kitérhetne előlem, de kezdettől fogva tudja, hogy utána kérdezni fogok, szövegeim számára is csak válasz kísérletek, akár gesztusaim, még nincs itt az idő, hogy érvénnyel tegyek fel kérdéseket, elküldöm hát neki a menetrend szerint esedékes mailt a magamra utaló linkkel, remélve, hogy egyszer tényleg képessé tesz a bizalomra, és ön szántamból, gátlásoktól eloldva tudok kérdezni.

Platónról, több ülésben

Platón kapualja

Először s utoljára kísértelek
haza. Vigyázva, meg ne bánts, másodszor
mondtad a szemembe, amit megbántás
nélkül egyszer sem lehet ilyen nyíltan.
Bár folytak még utóvédharcok, az volt
a döntő momentum. *Meg kellett legyen,*
és pontosan így, hogy most elmondhassuk:
egymás nélkül is *meglettünk* egymásnak.

Platón a psziché titkairól

Kár próbálkoznia, ez a kapualj
sosem lesz Öné. Idegen felöltöt
szélesre táró gesztus is hasztalan,
ha a provokált tisztában van vele,
mit takar önnön tógája, s mit tart meg
titkaiból a psziché. Nehéz lenne
elfojtáson érní, aki publikus
szövegekben analizálja saját
motivációit. Akár maradhat
is — egyáltalán nem feszélyez. Arra
azért megkérném, Professzor: ne állja
el a kilátást, és ne traktáljon Jung
doktor leszóló történeteivel.

Platón az origóról

Hiba volt szóba hoznom az Öregnek.
Most, hogy az emlegetett megjelent, már
egy flashmobhoz is elegend lennénk
a kapualjban. Önök ketten persze
máshonnan érkeztek célba – vagy csak: meg –,
én mindvégig el sem mozdultam innen,
az origóból. Milyen tanulsággal
szolgálhatna egy ilyen Önök felől
nézve valószínűleg dögunalmas
karakter lineáris fejlődése,
és milyennel a professzionális
önmegfigyelés alatt tartott psziché
hullámvasutazása nekem? Mit is

mondhatnánk egymásnak olyat, aminek
érténye lehetne? Talán meg tudjuk
állni, s nem zavarjuk egymás köreit.
Ha kételyei vannak, csak szóljon, Carl —
szerintem az agg Ödipusz is biztos
rábólintana, hogy szükség esetén
Frau Spielreinhez forduljunk tanácsért.

Platón a madárdalról

Mindenkor tartózkodtam a hallatlan
szavaktól. Miért akarna túlozni,
aki a legnagyobbat érinti meg
mégoly köznapi dologról beszélve
is? Nem a szó, a logosz-e, amitől
érthető lesz az érthetetlen, és
az értelmetlen értelmet nyer? Csak az
van, ami kimondható. Jól figyeld meg,
miként ölt alakot az alaktalan!
Elég megnevezned az érzékekkel
fogható egyedit, hogy megszólíthasd
az ideáját is. Metafizika
a madárdalban — 2 in 1, csupán
idézd fel, amiről kezdettől tudtál.
A professzor alig tévedett azzal
a varázshotesszel: a szöveget el
lehet tüntetni, de a viaszon ott
az összes jel. Kérdés persze, ki hagyott
rajta elsőként nyomot. Kész szerencse,
hogy Carl éppen erre házalt kollektív
tudattalanról szóló tézisével.
Azért én mégis maradnék a viasz-
táblánál, az eszményeknél, meg ennél
a kapualjnál. Itt valahogy sokkal
könnyebben elő tudom hívni őket.

Platón az ideák természetéről

Zavarba ejtenek a végtelenen
ellentétes érvek. Mintha múlhatna
bármilyen is azon, hogy alkalmaztam-e
az elvonatkoztatás műveletét,
amelyről elsőként Arisztotelész
tesz majd említést. Érdektelen vita,
nem illendő döntőbíróját játszani

benne. Fontosabb ennél, hogy megértsék:
az ideák nem azonosíthatók
a fogalmakkal, hiszen éppenséggel
ezeknek ideái. Pusztán annyi
közük van a dolgok absztrakcióval
föltárható lényegéhez, hogy
a *mibenlétük* pszichés érzetei.
A megnevezés közbenső állomás,
zajmentes állapot, a megismerés
csendje. Az „ágy” egy minden egyeditől
megtisztított, elvont fogalmat jelöl,
az idea pedig – *például* – olyan
tökéletes ringatózás benne, mely
pusztán érzéki úton semmiképpen
sem megtapasztalható. Mégis,
emlékezhet rá a szerencsés, aki
ismeri a módját. Magam gyakorta
itt is ringatózom, ebben a kapu-
aljban. És ha már „ágy”: az ölelkezést
sem hagyom ki. De az egy merőben más
idea. Freud meg Jung eléggé sokat
beszél róla, s ilyenkor valamiért
rendre szóba kerül Frau Spielrein is.

Platón az írásról (kérdés)

Az *egész*et írod felül, ahányszor
valamit hozzáteszel. Lehet, csak egy
árnyalattal lesz gazdagabb, egy addig
homályban hagyott részlettel pontosabb
az összkép, ám megeshet, hogy merőben
új értelmet nyer. Akár szándékodtól
függetlenül is. Te magad vagy írott
történeted, a szöveg veled együtt
alakul, olybá tűnik, kényed-kedved
szerint. És ha kiderülne: buzgalmad
csupán annyi, hogy engedsz lefutni egy
beléd kódolt programot — a cselekményt
már előtted megírták? Kíváncsian
vagy kelletlenül folytatnád-e *tollba-*
mondás után a megkezdett mondatot?
S elég bátor lennél-e, hogy megkérdezd,
ki írt engem ebbe a kapualjba?

Platón várakozása

Mindkettőnknek tartozom vele, hogy belássam: mióta először hallottam felőle, mindennél jobban izgatott, miképpen is lehetne becserkészni. Kezdetben szándékosan halogattam a dolgot, mint az ínyenc, aki csupán csipeget elő- és főételekből, a desszertre várva. Azután egyre többet foglalkoztatott a gondolat, hogyan üthetném nyélbe anélkül, hogy félreértésekre adnék alkalmat. Mindahányszor ugyanoda lyukadtam ki: üzenhetnék érte Carllal vagy akár a professzorral. Ám mindig vissza is hőköltem — ki vagyok én, hogy magamhoz rendelhessek bárkit, pláne egy ilyen különleges asszonyt. Így továbbra is csak a halogatás marad, s a desszert egyre fájdalmasabban késik. Pedig feltétlenül szót kellene váltanunk *Sabinával* arról, működhet-e úgy is a nevemmel társított kapcsolat, ha egyszer már beteljesült. Remélem, elég kíváncsi lesz ahhoz, hogy mer majd elsőként lépni. Van időm kívánni.

Platón bátorságáról (Frau Spielrein)

Carléktól hallottam, hogy már többször is csaknem értem küldött, de valamilyen félreértéstől tart. Persze fölöttébb bosszantó a férfiúi önteltség, amely ennyire kevésbé becsüli a másik nem pszichés képességeit. Ám zavaróbb ennél, hogy mindhiába furdal a kíváncsiság, milyen is az a róla elnevezett érzület, amely állítólag beteljesülés nélkül is egyfajta teljességet ad. Lehet, arra vár, hogy majd én teszem meg az első lépést. Csalódnia kell. Hogyan kockáztathatnék meg éppen én

egy félreértést a magam közismert előéletével? Nem mintha sokat adnék a szóbeszédre, de mindenképp tekintettel kell lennem azokra is, akik köröttem élnek. Nem kenyerem a türelem, amit mégis kénytelen leszek gyakorolni. Csak legyen miért. Most csupán annyi bizonyos – eddig is tudtam –, hogy *minden* kapcsolathoz szükség van bátorságra. És Platón tudja-e abban a *bátortalan* kapualjban?

Platón búcsúja

Még mindig nem jön, én meg mintha ide-ragadtam volna, pedig rég elfogyott az összes mondanivalóm Carlnak vagy a professzornak. Amúgy is kerülök a fölösleges szószaporítást, ha helyette új *esetre* vadászhatnak a járdán nyüzsgő tömegben. A praxis fontosabb számukra az elméletnél. Ideig-óráig kedvemre esett a szemlélődés, mint akad horgukra egy-egy új delikvens, s milyen büszkeség tölti el őket ilyenkor – akárha ezzel végleg eldőlhethetne kettejük párbaja –, hogy azon melegében új trófea után nézzenek. Már az sem igazán szórakoztat, hogy fogadást kössök magammal, melyikük jár előbb sikerrel. Bár gondolkodni mindenütt lehet, azért jót tenne kedélyemnek több változatosság. Csak az tartott itt ilyen sokáig, hogy úgy tűnt, ez a legalkalmasabb helyszín, ahol Sabina bizonyosan felkereshet, ha akar. A hosszú várakozás közben végül rájöttem: olyannyira hozzám nőtt, hogy valóban enyém lett a kapualj. Így bárhová magammal vihetem, akár csiga a házat. Megüzentem Carllal: *mostantól mindenhol könnyen megtalál.*

Csapdába csaltad

Nem határoztad el, de már tudod, hogy
bántani fogod. Elédobsz valami
szöveget, és ismerheted annyira:
bizonyosan megüti magát benne.

Minél tapinthatóbb vagy a sorokban,
annál inkább. Ha képes átérezni, azért,
ha pedig ér(in)tetlen tud maradni,
ott a kétely, kinek a hibájából.

Hiába, hogy nem akarnál fájdalmat
okozni, magaddal együtt ostoba
csapdába csaltad. Hallgatásod is csak
sebeket ejtene. Mindkettőtökön.

(kár)pótlás

részleteket átugorva értem el a lényegig, akaratlanul megsértve minden szabályt. így aztán a teljesítmény sem értékelhető.

önként hogyan is mondtam volna le a becserkészés férfit próbáló izgalmáról? persze, a véletlenül elejtett vad trófeája is becses.

ám a döntő pillanat hipnotikus élményének hiánya egyre nyilvánvalóbb. és ki sem kell lépniünk a szobából, ha pótolni akarjuk.

új sebeket üt rajta

ahogy leplezni próbált gyengesége
megint elárulja visszasűrűsödni
képtelen egyenes amelyet rajta
duplán kívül eső pont vonz hogy újra
és újra megkísérelje áttörni
eltérő dimenziók korlátait
de csak síkban folytatódhat akinek
ennyi adatott a térből legyint rá
végül hogy minden irányban végtelen

Volt, van

Volt szerencsém (akkor másként gondoltam) ismerhetni téged, igaz, futólag csupán. Önérzetemet persze máig sérti, hogy ennyiben is maradtunk egymással. Idővel azután mégis fel tudtam mérni e *kapcsolat nélküli* kapcsolat hozadékát: a (megkészt) szembesülés élményét érvényesnek szánt önmagammal és a teljes odaadás feltételes reflexére – mint olykor egyedül adekvát válaszra – való képességet. Bár tudat alatt készültem rá, hogy egyszer majd neked is megmutathatom maszk nélküli arcom, már nem remélt meglepetésként ért az üzenet, hogy soraim évtizedek múltán, címzés híján is eljutottak hozzád. A futólagosnál azóta sikerült jóval meszebbre jutnunk, a kapcsolat nélküli *kapcsolat* pedig egészen új tartalmat nyerve (talán) már kölcsönös. Legfőbb ideje hát, hogy javítsam a múlt időt – *van szerencsém!* –, és folyamatos jelenben beszéljek.

Korona fejszeélen

Léleknyi csönd, teremtet lélek, ne higgyétek, hogy
kegyelmet kérek. Télben, déröklű iszonyatban,
szívemig fölértő hamis fagyban kihullott
meséim tejfoga, elborul hű lovam homloka.
Varjúláb tapod szűz havon, farkas jár a hold-
udvaron. Belesápadnak a vének, elkékül
az ajkakon az ének. Hittem nagytűzű tavaszban,
sorsot érlelő nyarakban: villámaimon
jégből a nyereg, most az átok is gyönyörű lehet.
Otthonosak akik a télben, próbálják koronám
fejszeélen! Kidőlnöm nekem lehetetlen,
gyökerezem a szerelemben; szerelem végvára
védj meg — ne hagyd, hogy kegyelmet kérjek.

Triptichon

Nem szűnik a varázs

nem múlnak az álmok, szelíd
határsértők, szememből szemedre
áthajolnak napvilágnál inni
csillagok fényét, tüzet gyújtani
pázsitodon, majd kioltva meg-
rabolni rejtekeidet, nem fogyó
rejtelseidet — körülölelnék
mindennapjaim: titkos ékszered
szorításuk, tűz-ujjuk nyoma, és
már nem szűnik a varázs soha,
szerelmem ébreszt, s bocsát rád álmot.

Itt áll előttem

éltető fénybe öltözötten, és
sugarát szelíden rámveti: íme
választott napom, holdam és minden
csillagom, partról a vágyott, álmodott
tenger, és "föld!" kiáltás az árboc-
kosárból, élet, mely pusztá létevel
hevít a szenvedélyig, és kitartanom
segít, élni én beléköltözöm —
magára gyújtott, és végigégem.

Már sosem fogunk

se asztaltól, se ágytól, már csak itt
a közelemben, ha legtávolabb
távol, ing alatt lángként rejtelek,
bőröddel bőröm perzseled, járjak
bár bárhol, fölékesítve napjaim
a megújuló vágytól, mindenkor bennem
virágzol, bizonyosságod tudata
kivezet mocsárból, sárból, és már
sosem fogunk se asztaltól se ágytól.

MÉGIS: ITT

Átláthatóság

a lapos hazugságon, mint szitán,
majd a cselvetések bevett fondorlatain,
mézen-mázon,
burjánzó szóvirágon,
a tiltott határ szögesdrót-során,
a frontvonalak féltve ápoltt lövészárok-
romantikáin,
végül magán az ármányon —
az idegen palástok nem rejthetnek tovább
benső hiányt, be nem töltött vágyat.
Így medréből kilépve
már nyakló nélkül áradhat
az őszinteség durva tökélye,
hogyan azt is félreértsük,
ha ki-kimaskját letéve áll végre elé.

Refrén

A megemelés technikájával, gazdagabb instrumentációval, megszólaltatva néhány indokolatlanul mellőzött vagy háttérbe szorult hangszert is, valamelyest pontosabb partitúrából, frissen szerződttetett zenészekkel az immár méretre igazított frakkokban, s persze a határozottabb dirigens lendületesebb értelmezésében. A kritika fanyalog vagy lelkesedik, növelendő a mű rangjával önnön fontosságát, előszeretettel él a megemelés technikájával, így lesz mind emelkedettebb, klasszikus és elnyűhetetlen, és már egyedülként értelmezhető — esküdni mernél, hogy beleszületett a fülbe, öröklődött, mint egy mutáns kromoszóma vagy az eredendő bűn.

Pannó, ajánlással

Ímhol vonulnak a deli legények, ütemre
lépnek pompás telivérjeik a kétoldalt
ámulva tisztelgő sorfal előtt. Árad
a tökély, és trófea gyanánt díszeleg mind több
nyeregkapára tűzött, merészen kettészelt
gubancos csomó. Ajánlom, ha nem átallasz
probléma maradni barátom: mutasd
kevésbé bonyolultnak magad!

Mégis: itt

Óvatlanul túl messze merészkedtél.
Nem gondoltad végig, hogy van olyan
pont, ahol nem lehet befejezni, csak
abbahagyni. Innen bűnök rutinos
összjátéka nélkül visszafelé sem
vezet út. Mennyire ügyeltél, kínos
helyzetbe ne kerülj — hogy teremthetnél
akkor éppen te? Már így is eléggé
nyomaszt a felelősség közérzetédért.
Szavak helyett alkalmas gesztus után
kutat az önérzet, amellyel presztízs-
veszteség nélkül kikeveredhetnél.
Hasztalan. Így sincs maradásod, döntesz
kelletlenül. Megkönnyebbülsz, amikor
ráébredsz mégis: itt fogsz gyökeret verni.

Megtapasztalván igazuk

Kiveszünk írmagot sem hagyva
rendelés szerint
légből kapott ideák jegyében
a végső logikának ellent ki mondana
ki vetemedne arra
hogyan idétlen megint
csillagot hajítson az égre
felcsavart
zászlókkal ki merne zavart kelteni
tüntető menetben
s ki lenne bátor
a törvénytelen létben
törvény nevében magára vallani
bűnt nem ismerő bajnokok délceg sora jó
utánunk vágni rendet
szavuk legelső jelentését mindenki
szemébe
sápad a szemérem hitvány kép-
mutatássá
joggal övék hát minden
hibátlanra átkódolt gén
és az érdem.

Bejelentés

„A probléma nem az” — sosem az, hát persze:
még jó, hogy akad végre megfelelő helyen
elegendő mersze valakinek szólni nekünk,
kik az erdőtől nem látjuk a fát, hogy másról van szó,
valóban más hibázik, hiszen nem más-e a gond,
mint aminek látszik? Mi is belátnánk bizony,
ha el nem fedné e tényt pont saját szemünk világa,
így hát hiábavaló lenne hivatkozni ép
érzésekre, mintha nem tudnánk: azt látjuk csak,
amit engednek vagy láttatni akarnak velünk.
(Valóra válva most éli virágkorát egy régi
gondolatmenet, amelynek mentén a jelzők
nélküli demokráciák manipulatív
jellegén eltűnődhetünk) de e bejelentésre
immár fény gyúl bennünk, s tudjuk, mi az igaz (legyen
ez vigasz): a probléma nem az, sosem az!

Blanche de Bruxelles

Nyomasztók a menetből indított támadások.
Zavarba hoz, ahogyan szólsz (ha szólsz),
és amiként hallgatsz.
Ütemtelen cseleid halálra idegesítenek.
Elkeserítő örökösen árnyékra vetődni.
Sosem volt erényed az empátia,
miért pont most lennél megértő?
Csak én lehetek a helyemben:
ha sarokba szorítod, nem válogathat
elébe szórt szavaid között a gyöngytyúk.
Álságos ezen háborogni,
fair playt emlegetve.
Poszter-mosoly fehéré most innen villan haza:
itt kedvezőbbek a fényviszonyok.
Egérutat nem tilalmazhat stoptábla.
Szemrehányásaid leperegnek rólam.

már tervezik

a hazányi rezervátumot
helyben megépítenék
(lenne rá uniós forrás
apadó kasszából is bőven)
rodostót
az intranzigens véneknek turint
érzékeny lelkiütemeknek all inclusive döblint
és igény szerint kufsteinben is otthon
(egész pontosan itthon
skanzenbe zárva kit zavarna
a tájba nehezen simítható múlt)
érezhetné magát ki romantikára vágyik
de bizonyosan lennének
akik így is tiltakoznának a megkülönböztetések ellen
számukra készülne a galérie des cotelle pontos mása
amelynél minden évben együtt tarthatnának
koszorúzási ünnepséget külföldökből érkező
notabilitások és meghívóik

Megint Bachra asszociálsz

Meglep a felismerés: megint Bachra asszociálsz. Mindig beleborzongsz, ha újra átélheted az érzést, amely unatkozó kisgyerekként kerített először hatalmába a templomot betöltő orgonaszó hallatán — mint ha még az előtt szólalna meg benned az előzőből tévedhetetlenül következő, egyetlen lehetséges hangzat, hogy a sípokból kiáradna. Mekkora öröm fogott el, amikor kétségeidet – hát lehetséges ez egyáltalán? – próbák egész sorával sikerült eloszlatni! Most pedig itt ülsz a képernyő előtt s ismét Bachra asszociálsz, ahogyan gesztusokra és hangsúlyokra és nyilvánvalóan egyedül lehetséges mondatokra próbálsz következtetni, mielőtt még egyetlen szó is elhangozhatna. Nincs itt szükség semmiféle próbára, egyszerűen csak tudomásul veszed, hogy működik a dolog — a tapasztalat minden kétséget kizár. Fél szívvel s fél füllel követed az adást, miközben egyre Bachra asszociálsz. Van elég türelmed kívánni a szakértői összegzések végét az alig néhány perce lezárult strasbourgi vitáról, majd elindítod a CD-lejátszót, hogy immár ingerültség nélkül adhasd át magad az asszociációknak.

Ugyanazok a csillagok

Elképesztő, hányféle változatban futtatják – egymással versengve – végig tévedhetetlen programok a teljes összeomlás biztos scenárióit. Az ütközés sebességét és szögét olyan szenvtelenül modellezik, mint kozmikus baleset évmilliárdok távlatában becsülhető esélyét. Egyre kisebb tétben mernék fogadni ellenükben, mert objektivitásuk heve elragad; olyannyira, hogy már forgatókönyvet pörgetek magam is. Az áprilisi égboltot kémlelem a majtényi éjben. Ugyanazok a csillagok. Ugyanolyan lesz az érzet, amikor át kell gázolnunk a vízen. Szeretnék hinni az epheszoszinak. Az a folyó valóban lehetne más.

Időben halld meg

Szinte imponál, ahogyan eltörted a pálcát.
Most hát nem vagy egyikük sem.
Egy fokkal persze jobb helyzet,
ahhoz képest, hogy nemrég még
mindegyikük te akartál lenni.
Csak így meg külön világokban éltek.
Elszigetelődteél saját szigeteden.
Hiába működtek Istentől ellesett trükkjeid,
ha végül besültél velük.
Csupán magadat kábítottad:
nem konstruálható tökéletes szerkezet.
Hiábavaló duzzognod, hogy a hátralépés
kimódolt eleganciája sem képes
leplezni a kudarcot.
Legkevésbé előled, aki – *ráadásul* –
nem egyedüli elszenvetője.
Mi lenne, ha inkább új könyvet nyitnál,
hogy valódi varázslattal próbálkozhass?
Immár pálca nélkül.
Még az is megeshet, most először
te is átéled a csodát,
a saját szabadságodat az övével.
Az elviselhető felelősséget.
Ügyelj, hogy időben halld meg, amikor
Caliban szólít.

Történet

Talán az egyetlen, ami annyira tied, hogy letagadhatatlan. Mégis, szemrebbenés nélkül megpróbálkozol vele, valahányszor beéred azzal: *csak vagy*. Hagyod, hogy megessen, pedig épp neked kellene megtörténned. Többször, mint képes vagy rászánni magad (ha már elpuskáztad az esélyét, hogy mindig.) Aki dögnehez bakancsot húzott az elrugaszkodáshoz, ne panaszkodjon hangolatlanságra. Nem uralható, de meghívható: feltétel nélküli odaadással. Kezdetnek elég lesz csupán figyelned rá, hogy meggyőződhess folytonos jelenlétéről. A többi már kettőtökön múlik. *Folytatódhatsz*.

Patent

Elmaszatozni, mielőtt még szemet szúrhatnának túlzottan határozott kontúrok. A sarkokat rutinosan lekerekíteni, majd az egésznek elvenni az élet, épp annyira, hogy értelmezhető maradjon – ha már felszínre vergődtél vele –, és persze elegendő játékteret hagyni, hogy többnek tűnhessen önmagánál. Némi bíbelődés még az áttöréssel, amíg az obligát tizenegyesek ki nem jönnek, hogy azután illendő távolságot tartva méregesd: *egészen olyan megint, de nincs benne oktalán kockázat, hiszen most sem az.*

kísérlet

érzéken túl derengő távlat
asszimilálhatatlan környezet
képtelenné torzult képzetek
in vivo tesztelik emberségedet

Tartalom

<i>Lett volna esély</i>	3
Még szoknom kell	5
Járkál némán egy éji kertben	6
Egy vereség állomásai	7
Lett volna esély	9
Gyémántnál keményebb, leheletnél lágyabb	10
Lesütött szemmel	11
Azonosítás	12
Félbehagyott játszmák	13
Creatio continua	14
Sacrum	15
Tetten érve	16
álarcaid	17
Szivárványt vetít	18
<i>Volt, van</i>	19
Leformázva	21
Téma	22
Válasz köz	23
Platónról, több ülésben	24
Csapdába csaltad	29
(kár)pótlás	30
új sebeket üt rajta	31
Volt, van	32
Korona fejszeélen	33
Triptichon	34
<i>Mégis: itt</i>	35
Átláthatóság	37
Refrén	38
Pannó, ajánlással	39
Mégis: itt	40
Megtapasztalván igazuk	41
Bejelentés	42
Blanche de Bruxelles	43

már tervezik	44
Megint Bachra asszociálsz	45
Ugyanazok a csillagok	46
Időben halld meg	47
Történet	48
Patent	49
kísérlet	50
<i>Tartalom</i>	52

